

“La Lluna és
com un fanal,
tot ho il·lumina
al seu pas”

La Lluna d'en Joan

Dossier pedagògic

Un espectacle de:

TEATRE NU

La Lluna d'en Joan és un clàssic de la literatura per a infants, un àlbum il·lustrat de la Carme Solé Vendrell que vam adaptar al teatre l'any 2007. Des d'aleshores n'hem realitzat centenars de funcions. La història que ens explica aquest conte continua emocionant avui en dia els lectors que la llegeixen i els espectadors que la veuen. Per a nosaltres és tota una alegria que, passada més d'una dècada, aquest espectacle continui formant part del nostre repertori.

Sinopsi: *La Lluna d'en Joan* és un espectacle que ens parla de les emocions d'un nen que ha de salvar la vida del seu pare que ha emmalaltit. En Joan és un nen que viu en una illa amb el seu pare, que és pescador. Tots dos viuen feliços però, una nit de tempesta, un cop de mar arrabassa la salut del pare...

Autora del conte: **Carme Solé Vendrell**

Direcció i dramaturgia: **Víctor Borràs**

Intèrprets: **Maria Hervàs i Víctor Borràs**

Disseny escenografia i titelles: **Teatre Nu**

Construcció titelles: **Carme Solé i Teatre Nu**

Construcció escenografia: **Jaume Piera i Joan Hervàs**

Confecció vestuari: **Teresa Solà**

Disseny il·luminació i efectes de so i tècnica de la companyia: **Paula Crespo**

Tema musical La Lluna d'en Joan: **Jaume Escala**

Altres temes musicals de l'espectacle: **Oriol Canals i Ricky Falkner**

Producció executiva i distribució: **Maria Hervàs**

Ajudantia de producció: **Mireia Arenós**

Administració: **Montse Valentí**

Comunicació i premsa: **Bàrbara Balcells i Marta Nin Loscos**

Espectacle disponible en **català, castellà i euskera**.

Guia de treball

Abans de l'obra

Anar al teatre és veure un espectacle però també gaudir d'una experiència cultural que ens permet fer-nos preguntes, sentir emocions i viure per un instant les experiències d'uns personatges que ens ensenyen petits retalls de vida amb els quals ens podem sentir identificats.

Abans d'anar al teatre, cal donar valor al moment de la representació. Anar al teatre és també escoltar una història, un conte escenificat amb diferents tècniques, davant d'un públic. Els alumnes i els mestres serem el públic. Els actors, els tècnics de llum i de so ens oferiran la història.

Les parts fonamentals d'un teatre són l'escenari, on es desenvolupa l'acció i les butaques on seu el públic. Durant la funció hem de treballar l'escolta, i això suposa haver d'estar, evidentment, en silenci i parant atenció, però també és important que fomentem les ganes i la il·lusió de conèixer una història, d'assistir a un espectacle en viu que es representarà especialment per a nosaltres.

Cal fomentar la il·lusió, i la responsabilitat de l'infant, que sabrà estar ben assegut, obrint molt els ulls i les orelles i respectant el silenci de la sala, però també és fonamental que l'adult mantingui el poder de donar exemple. En aquest sentit, és important que durant la funció tinguem els mòbils en silenci i no els fem servir. Si no els podem apagar per estar localitzables, no els hem d'utilitzar si no és imprescindible. És millor que durant la funció no fem fotografies. Hi haurà estones durant l'activitat per fer-ne moltes.

Si volem que l'infant mantingui l'atenció, l'adult també ho ha de fer.

Algunes preguntes abans d'anar al teatre.

- Hem anat mai al teatre?
- Recordem l'obra que hem vist?
- Com és un teatre? Quines parts hi ha?
- Què hi veiem al teatre?
- Com hem d'estar durant la funció?

L'autora

La lluna d'en Joan és un espectacle que parteix d'un conte escrit i il·lustrat per Carme Solé Vendrell l'any 1982. L'autora del llibre va néixer l'any 1944 i des de que tenia vint anys s'ha dedicat a escriure i il·lustrar llibres per a infants. No sempre ha il·lustrat les històries que ella mateixa ha escrit, sinó que sovint també ha dibuixat les paraules d'altres autors.

L'aniverari de Miquel Martí i Pol, *Raspall* de Pere Calders o *Un ós nuvolós* són algunes de les més de vuit-centes obres que ha il·lustrat l'autora de *La lluna d'en Joan*. Els dibuixos de la Carme Solé ens expliquen històries per ells mateixos.

Els personatges mostren les seves emocions i estan emmarcats en espais que també adquireixen un protagonisme molt important en el conjunt.

Sobre l'espectacle

En la història que el Teatre Nu ha adaptat, apareixen tan sols dos personatges: el nen i el seu pare. Aquests dos personatges viuen en una illa que, juntament amb el mar i el cel, esdevé clarament un altre personatge i que condiciona la vida dels protagonistes.

Els elements, com la pluja i el vent, els astres i, molt especialment la lluna també actuen a la història com un personatge més i influeixen en les vivències del pare i del fill.

La Lluna d'en Joan és un conte que ens explica com viu en Joan la malaltia del seu pare i com decideix ajudar-lo. Cada il·lustració ens mostra un moment de la història en què els personatges viuen emocions que canvien en funció de com se succeeixen els esdeveniments. La felicitat, la sol·litud, el coratge, la por o la valentia són algunes de les emocions que viu en Joan en aquest viatge i que guien tan el conte com l'espectacle.

La il·lustració i les imatges

El conte La lluna d'en Joan no s'explica només a través de les paraules sinó també, i molt especialment, a través de les imatges.

Tan important com la història que expliquem són les imatges que van apareixent al llarg de l'obra. Hem partit de les il·lustracions del conte per crear cada una de les escenes de l'espectacle. Al llarg de l'obra es van mostrant cada un dels moments que recullen les il·lustracions. No hem tractat de copiar exactament els dibuixos, sinó de donar vida a les accions i als detalls que hi apareixen.

Hem adaptat l'obra partint de les paraules i les il·lustracions, per fer-les teatrals. Els actors ens expliquen el conte i manipulen titelles i objectes que apareixen a les il·lustracions. El fet que l'autora hagi participat en la creació plàstica ha ajudat a fer-la fidel i a revisar una obra que feia 25 anys que s'havia creat. Els dibuixos del conte i els objectes de l'espectacle no són, doncs, idèntics, però sí que transmeten el mateix esperit.

Per a l'adaptació del conte, ha estat també molt important utilitzar sons de la natura que ens ajudessin a fer present els elements que van apareixent al llarg de la història, i que tan importants són en les il·lustracions. Les músiques de l'espectacle han permès també emfasitzar les emocions que viuen els personatges durant el conte.

Temàtica: les emocions

Ja hem vist que llegint i mirant el conte podem veure que el principal tema de *La Lluna d'en Joan* és la vivència de les emocions d'un nen que veu com el seu pare emmalalteix. Aquestes emocions les viu, en bona part, al llarg d'un viatge que fa acompanyat per la lluna per retrobar la salut del pare.

La **felicitat** inicial en què viuen pare i fill, la **diversió** de la qual gaudeix el nen mentre contempla la Lluna que l'acompanya es transformen en **solitud** i en **por** quan aquest emmalalteix. L'esforç del pare quan surt a pescar es torna fatalitat quan la tempesta fa que un cop de mar se li emporti la salut.

La malaltia del pare, en Joan l'afronta amb **angoixa i patiment** però també amb una maduresa que ens sorprèn quan veiem acotxar-lo i preparar-li una beguda calenta que l'ajudi a refer-se. Aquesta maduresa és encara més important quan, **decidit i valent**, agafa un cove i segueix la lluna que ha decidit ajudar-lo.

El **record**, la **nostàlgia** que en Joan viu al cementiri dels mariners deixa pas a l'enorme **coratge** que mostra abans d'enfonsar-se al mar i viure una gran aventura per trobar la salut. Un cop aconsegueix recuperar la salut, en Joan ha de córrer cap a casa per tornar-la al pare; és un moment de gran emoció que es transformarà en la **tranquil·litat i la felicitat** inicial quan el pare ja es trobi bé.

Hem assenyalat en negreta les emocions amb què hem definit cada il·lustració i que ens han ajudat a escenificar la història. Són molts els moments emotius que s'hi viuen i en l'espectacle s'hi presenten a poc a poc, però sense perdre mai de vista la unitat del conte.

A part d'un treball entorn de la qüestió plàstica, creiem que la principal activitat a dur a terme sobre l'espectacle *La Lluna d'en Joan* és al voltant de les emocions que s'hi presenten.

Proposta d'activitats

- Fixeu-vos en com afecten els fenòmens atmosfèrics a la història. El temps que fa és un ressó de l'estat d'ànim dels personatges. La felicitat va acompanyada de la serenitat i del bon temps, la tempesta porta la malaltia i el vent l'angoixa del nen. Quan l'infant recupera la salut del pare, el vent amaina i la tranquil·litat torna. Comenteu com ens afecten la pluja, el vent, la neu i el fred. Noteu que amb el pas de les estacions i amb els canvis de temps el nostre estat d'ànim canvia?
- Compareu les imatges del conte i les fotografies de l'espectacle. Quines semblances i quines diferències trobeu? Creieu que el que ens explica el conte es veu en l'espectacle?
- De les emocions que hem destacat en negreta, quines reconeixeu. Sabeu què volen dir. Creieu que heu viscut o patit algunes d'aquestes emocions? Coneixeu algú que les hagi viscut?
- El pare d'en Joan està malalt. Com ens afecta la malaltia? Quan estem malalts, com ens sentim? Quan algú que ens estimem està malalt, com ens trobem?
- El conte que hem escollit no s'explica només a través de les paraules, observeu les il·lustracions i digueu quines paraules s'hi podrien afegir per explicar tot el que passa en els dibuixos.
- Trieu algun conte que us agradi i dibuixeu la història sense utilitzar paraules. Heu de triar els moments més importants del conte i fer un dibuix que ens mostri què hi passa.
- Ara podeu triar un dibuix o una pintura que us agradi i inventar una història en què s'expliqui allò que hi passa, quins són els personatges que hi apareixen, quina relació tenen entre ells, què fan, etc

Text del conte La Lluna d'en Joan

En Joan viu feliç amb el seu pare.

El pare d'en Joan és pescador. Surt a pescar sempre de nit.

Mentrestant, en Joan té la lluna per companya.

Una nit de tempesta, un cop de mar arrabassa la salut del pare d'en Joan. La salut, com un peix espantat, s'esmuny cap al fons del mar.

Quan torna a casa amb les primeres clarors, li ha fugit el color de les galtes.

Arrossega la barca fins a la sorra.

Aquesta nit no ha pescat res.

Puja a poc a poc els graons de l'escala.

En Joan no ha dormit gens, aquesta nit: la lluna no havia pogut acompanyar-lo i el vent li feia por.

Mentre abriga el seu pare que tremola de fred, en Joan descobreix per què en tenia, de por.

Tot el dia, en Joan l'ha vetllat en silenci.

Avui la lluna ha tornat. En Joan plora tot mirant-se-la. La lluna li diu que agafi un cove i la segueixi: tots dos plegats cercaran a mar la salut del seu pare.

En Joan corre. Sap molt bé on ha d'anar. En Joan té por. El vent esbufega amb fúria. Al cementiri dels mariners tot són ombres i udols.

Però ha de fer el cor fort i enfilarse al capdamunt del xiprer.

En Joan s'acosta a la lluna, que ha baixat suaument fins a trobar-lo, i l'agafa entre les mans. El cementiri s'inunda de llum. En Joan pensa en tots en els que allí reposen.

La lluna és com un fanal. Tot ho il·lumina al seu pas. Cal afanyar-se, la nit és breu i quan l'alba arribi ja serà massa tard.

Les roques són ganivets i llances que l'aigua va esmolant amb paciència al llarg del hivern.

Les gavines es desvetllen amb mala jeia i criden com si volguessin acabar la veu.

Els arbres i les roques que en Joan coneix tan bé, ara li semblen gegants amenaçadors. La lluna, però, li dóna coratge.

El vent amaina una mica. Ara cal omplir els pulmons d'aire i baixar cap al fons del mar.

La nit comença a sentir l'alba. Al fons d'una espluga, sota mar, un pop juga amb la vida del pare d'en Joan entre els seus tentacles

La lluna és una grossa bombolla d'argent i el pop en resta ullprès. Aleshores la bèstia s'estima més la lluna i fa per manera d'atrapar-la.

Però la lluna congria tota la seva

llum i deixa el pop sense mirada i sense esma.

El vent, ara manyac i bon amic, du en Joan cap a casa. El mar respira tranquil. La lluna puja a poc a poc cel amunt.

En Joan allarga els braços al seu pare. Els colors li van tornant a la cara com dues flors vermelles.

La lluna, del cel estant, somriu.

TEATRE NU

www.teatrenu.com

@teatrenu

Carrer Prats 14
08712 Sant Martí de Tous
M: (+34) 677519625 T: (+34) 938050863
teatrenu@teatrenu.com